VOGELRINGSTATION

TILBURG

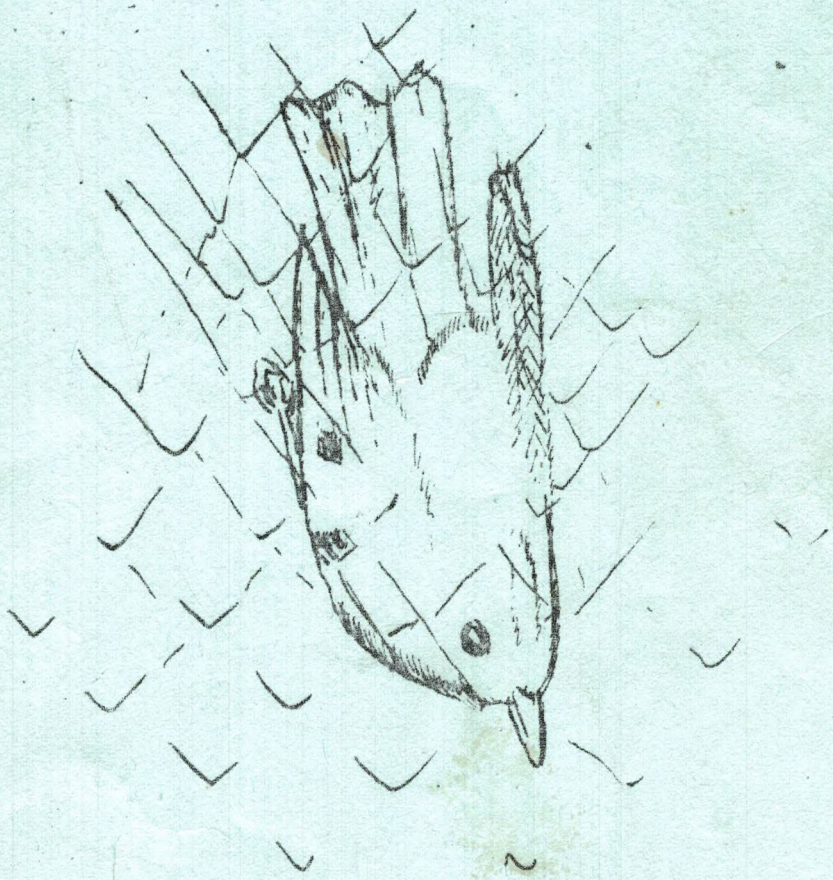

JAARVERSLAG

1971

V O G E L R I N G S T A T I O N - T I L B U R G

J A A R V E R S L A G 1 9 7 1

Het veertiende jaarverslag van het in 1958 opgerichte "Vogelringstation Tilburg", biedt slechts weinig spectaculaire bijzonderheden. Er werd door alle medewerkers, zoals gebruikelijk, met veel ijver en op alle beschikbare vrije tijd gevangen, maar de resultaten waren meestal matig. Het ontbrak ten ene male aan hoogtepunten: geen drukke trek, althans niet in de weekends, geen strenge winter, geen invasie van wintergasten en ook in de zomer geen record-dagen.
Toch kregen we uiteindelijk een jaarstaat met in totaal 2572 geringde vogels in 65 soorten. In 1970 waren dit 3119 vogels in 55 soorten. Een kleiner aantal dus in 1971, maar de variatie in soorten was wel groter.
Van de 2572 geringde vogels werden er precies 300 geringd als nestjong (in 1970 waren er dat 381).
De voornaamste operatie-terreinen waren ook dit jaar weer : landgoed Nemelaer te Haaren, waar ruim 1500 vogels werden geringd, en bij Ambrosiushoeve te Hilvarenbeek, met een vangresultaat van ongeveer 700 vogels.
Ook de vangmethode onderging geen wijziging. De mistnetten zorgden voor de overgrote meerderheid van de gevangen vogels, n.l. in totaal 2147 stuks. Verder werden er met een slagnet 34 vogels gevangen, met klepkooien 72 stuks, met klapnet 2 stuks, met een kraaienkooi 9 stuks, met de inloopkooi 3 stuks en tenslotte nog 5 stuks op diverse min of meer toevallige wijzen, zoals door andere mensen aangebrachte vogels.

Degenen die de vele werkzaamheden verrichtten waren de heren A. de Laat, A. Klop, B. de Kort en G. Bogaers als vangers, de heer C. Souwer als ringer van het leeuwenaandeel der nestjongen en de heren P. de Cort, J. Goossens, E. Rijken, W. Snoeren en W. Eykman als regelmatige medewerkers.

Hoewel de soortenlijst, welke 123 soorten telt, in 1971 niet werd uitgebreid, waren er wel vermeldenswaardige vangsten, zoals: 2 sperwers, 1 koekoek, 1 grauwe gans, 1 ijsvogel, 2 groene spechten, 1 wielewaal, 8 zwarte kraaien, 1 beflijster, 2 klapeksters, 2 putters en 1 grote goudvink.
Opmerkelijke aantallen in de jaarstaat waren: 84 zanglijsters, 53 koperwieken, 257 merels, 109 zwartkoppen, 32 goudvinken, allemaal record-aantallen in één jaar, maar ook 14 bosrietzangers , 79 fitissen,228 sijsjes zijn aantallen die er zijn mogen.

De totale vangst sedert de oprichting van het Vogelringstation-Tilburg per 31 december 1971 bedroeg 29.964 geringde vogels.
In de eerste weken van 1972 zal dus de 30.000ste vogel door ons worden geringd.

J A A R S T A A T 1 9 7 1

SOORT	TOTAAL	PULL.	VOLGR.	STELT NET	DIV.	NEMELAER	AMBROSIUS HOEVE
GRAUWE GANS	1		1		1		
SPERWER	2		2	1	1		1
TORENVALK	5	5				5	
WATERHOEN	2		2		2	1	
SCHOLEKSTER	3	3				3	
HOUTDUIF	4	4				4	
KIEVIT	3	3				3	
TORTELDUIF	2		2		2		
TURKSE TORTEL	1		1		1		
KOEKOEK	1		1	1			1
KERKUIL	1		1		1		
YSVOGEL	1		1	1		1	
GROENE SPECHT	2	1	1	1			1
GROTE BONTE SPECHT	2		2	2		1	1
BOEREN ZWALUW	55	34	21	21		45	
WIELEWAAL	1		1	1			1
ZWARTE KRAAI	8		8		8		
KAUW	30	29	1		1	29	
EKSTER	1		1		1		
VLAAMSE GAAI	3		3	3		3	
KOOLMEES	140		140	117	23	85	20
PIMPELMEES	95		95	91	4	76	12
ZWARTE MEES	9		9	9		5	2
KUIFMEES	9		9	9		3	3
MATKOPMEES	78	9	69	69		53	6
STAARTMEES	47		47	47		31	16
BOOMKRUIPER	1		1	1		1	
WINTERKONING	33	6	27	27		21	6
GROTE LIJSTER	21		21	21		2	19
ZANGLIJSTER	84	20	64	63	1	17	47
KOPERWIEK	53		53	53		5	48
BEFLIJSTER	1		1	1			1
MEREL	257	18	239	231	8	65	172

SOORT	TOTAAL	PULL.	VOLGR.	STELT NET	DIV.	NEMELAER	AMBROSIUS HOEVE
GEKR. ROODSTAART	3		3	3		2	1
NACHTEGAAL	6	3	3	1	2	3	
ROODBORST	57		57	56	1	44	11
KLEINE KAREKIET	34	7	27	27		32	2
BOSRIETZANGER	14	4	10	10		14	
SPOTVOGEL	18	5	13	13		13	
ZWARTKOP	109		109	109		68	41
TUINFLUITER	71	6	65	65		43	17
GRASMUS	47		47	47		43	4
BRAAMSLUIPER	4		4	4		3	1
FITIS	79	3	76	76		75	1
TJIFTJAF	129	4	125	125		101	24
GOUDHAANTJE	21		21	21		11	6
VUURGOUDHAANTJE	1		1	1			1
GRAUWE VLIEGENVANGER	6		6	6		6	
BONTE VLIEGENVANGER	4		4	4		4	
HEGGEMUS	64	9	55	53	2	36	13
GRASPIEPER	2		2	2		1	1
WITTE KWIKSTAART	8		8	8		6	2
KLAPEKSTER	2		2	2		2	
SPREEUW	104	84	20	2	18	20	
GROENLING	81		81	71	10	19	54
PUTTER	2		2	2		2	
SIJS	228		228	228		189	33
KNEU	45	6	39	39		3	36
GOUDVINK	32	9	23	23		23	
GROTE GOUDVINK	1		1	1		1	
VINK	148		148	118	30	56	59
KEEP	74		74	73	1	59	15
GEELGORS	18		18	18		8	10
RIETGORS	28		28	28		28	
RINGMUS	176	28	148	141	7	138	6
TOTAAL	2572	300	2272	2147	125	1514	695

N E S T K A S T E N 1 9 7 1

1971 was een zeer slecht jaar voor onze nestkastbewoners op Nemelaer. De oorzaak van het mislukken van vele broedpogingen was het veelvuldig schieten met een luchtbuks op en rond deze kasten.
Vooral de nestkasten in de directe omgeving van " 't Bakhuis", waar al jaren een gekraagde roodstaart en enkele soorten mezen hun kroost groot hebben gebracht en ook de vaste bewoners onder de dakpannen van ons honk, zoals de witte kwikstaart en het boomkruipertje, hebben het moeten ontgelden.
Op ons zo rustige erfje, waar in 1970 nog 8 pimpels, 11 koolmezen, 6 roodstaartjes, 6 witte kwikstaartjes, 6 boomkruipers en een nestje winterkoninkjes werden groot gebracht was het resultaat van 1971 zéér pover. Slechts één nestkast werd op ons erf bewoond en dan nog laat in de zomer door een huismus.
Ook de overige vaste bewoners, welke we nestelend hebben gadegeslagen waren opeens verdwenen. Ook het koppel steenuilen, wat al jaren op Nemelaer broedde is thans verdwenen. Eén is met de luchtbuks geschoten en van de andere is ons niets bekend, maar is ook niet meer waargenomen. Waarom dat schieten? en dat op een beschermd landgoed!
Na een protest onzerzijds werd als argument aangevoerd dat er geschoten werd op ratten en kraaien, want deze dieren waren schadelijk en veroorzaakten veel last. En zo werd diverse malen door ons waargenomen dat met de buks in de aanslag werd gepatrouilleerd langs de beek, waarna de ronde voltooid werd onder de diverse nestkasten door.
En dan te weten dat kraaien op Nemelaer vrijwel ontbreken en het soort ratten waar jacht op gemaakt werd het onschuldige woelratje is, een planteneter. De af en toe voorkomende muskusrat wordt gevangen door een deskundige van het Waterschap.
Met kraaien worden vermoedelijk de kauwtjes bedoeld, maar merkwaardig genoeg kwamen juist die tot redelijke broedresultaten.
Dat de torenvalk er in slaagde zijn 5 jongen groot te brengen mogen we als een wonder beschouwen.

Het povere resultaat van deze wandaden was, dat van de 56 nestkasten er slechts 19 bewoond werden. Onbewoond, tijdelijk bewoond of afgebroken broedsel: 37 kasten.
En hier dan het resultaat van de geslaagde broedpogingen:

10	nestkasten	met	in	totaal	34	kauwtjes
2	"	"	"	"	9	spreeuwen
1	"	"	"	"	5	huismussen
1	"	"	"	"	5	torenvalken
1	"	"	"	"	6	pimpelmezen
2	"	"	"	"	13	ringmussen
2	"	"	"	"	15	koolmezen

T E R U G M E L D I N G E N 1 9 7 1

In 1971 kwamen in totaal 34 terugmeldingen van door ons geringde vogels via het Vogeltrekstation Arnhem. Hiervan kwamen er 20 uit eigen land, 6 uit Belgie, 4 uit Frankrijk, 1 uit Engeland, 1 uit Spanje, 1 uit Marokko en tenslotte 1 uitDuitsland. De laatste betrof een kokmeeuw welke als nestjong in 1969 door ons werd geringd bij de Huisvennen in Oisterwijk.
Hetzelfde jaar nog werd de vogel gevangen bij Zeebrugge (Belgie), waar hij een Belgische ring bijkreeg. Op 11 juni 1971 werd hij geschoten bij Düsseldorf (Duitsland).

De op de terugmeldingen opgegeven omstandigheden, waaronder de vogel werd aangetroffen zijn als volgt:
gechoten werden: koolmees, zanglijster, keep, houtduif, zwarte kraai en vlaamse gaai. Gevangen en gedood werden: kievit,meerkoet en koperwiek. Dood gevonden werden: roodborst, waterhoen, meerkoet, kokmeeuw, 2 turkse tortels, kerkuil, kauw, pimpel en merel.
Zich doodgevlogen: koolmees, pimpel en grasmus.
Verkeersslachtoffer: holenduif en ringmus.
Door hond gepakt: waterhoen. Binnengevlogen en vastgehouden: tjiftjaf.
Beter kwamen eraf de volgende vogels, welke werden gevangen door ringers en weer in vrijheid werden gesteld: zwarte kraai, merel, ringmus, 3 groenlingen, sijs en vink.

Ook werden enkele vogels door ons teruggemeld.
Een pimpelmees werd door ons gevangen met een Belgische ring. Volgens de terugontvangen melding werd de vogel te Rijkevorsel geringd op een datum, welke 4 dagen ná onze terugvangst lag. Een sterk staaltje, maar de ring was afkomstig van de Nationale Federatie van Belgische Vogelvangers en die nemen het niet zo nauw.
Verder vingen we een barmsijsje met een Nederlandse ring. Het vogeltje was in juni op Vlieland geringd en in oktober van hetzelfde jaar door ons gevangen.
Een te Tilburg bij vogelresten gevonden ring bleek afkomstig van een spreeuw te Ekeren geringd en een ontvangen ring van een sijsje gevangen te Made-Drimmelen werd geringd te Solingen Höhscheid (Nordrhein Westfalen). Een dode meerkoet, gevonden op de Loonse Plakken droeg een ring, omgelegd te Günne, Westfalen.

T E R U G M E L D I N G E N 1 9 7 1

Via het Vogeltrekstation Arnhem werden de volgende terugmeldingen ontvangen:

SOORT	RINGDATUM	DATUM TERUGMELDING	PLAATS VAN TERUGMELDING
Waterhoen	08-12-68	12-12-70	RINGMER, Lewes (Sussex) ENGELAND
Waterhoen	10-01-70	07-02-71	Oisterwijk
Meerkoet	20-12-68	02-01-71	BEAUMONT (Seine et Oise) FRANKRIJK
Meerkoet	10-01-69	00-12-70	Loon op Zand
Kievit	31-05-69	27-02-71	LA CLION sur MER (Loire) FRANKRIJK
Kokmeeuw	27-03-65	00-12-70	Loon op Zand
Kokmeeuw	21-06-69	11-06-71	ASPERDEN (Düsseldorf) DUITSLAND
		12-08-69	ZEEBRUGGE (W-Vlaanderen) BELGIE
Holenduif	08-09-66	26-09-71	Nistelrode (N.Br.)
Houtduif	03-03-63	14-08-71	Moergestel
Turkse Tortel	09-12-67	21-12-70	Tilburg
Turkse Tortel	09-12-67	01-21-71	Dordrecht
Kerkuil	04-08-71	06-08-71	TilburgZwarte kraa
Zwarte kraai	01-05-71	07-05-71	Alem a/d Maas (N.Br.)
Zwarte kraai	18-04-69	10--2-71	Dintcloord (N.Br.)
Kauw	30-05-70	19-05-71	Boxtel (N.Br.)
Vlaamse gaai	24-03-63	15-12-70	Haaren
Koolmees	14-11-70	25-02-71	Hilvarenbeek
Pimpelmees	15-11-70	31-01-71	Oisterwijk
Pimpelmees	18-10-70	00-07-71	Haaren
Roodborst	23-08-70	20-12-70	LANDIRAS (Gironde) FRANKRIJK
Merel	20-09-70	00-02-71	Tilburg
Merel	18-07-70	10-04-71	Beuven, Lierop (N.Br.)
Koperwiek	24-10-70	06-11-70	HERENTALS (Antw.) BELGIE
Zanglijster	24-10-70	10-01-71	GIMESTAR (Tarragona) SPANJE
Grasmus	02-08-70	04-05-71	Prinsenbeek (N.Br.)
Tjiftjaf	18-07-70	16-12-70	AIN TAOUYDATE (Marocco) AFRIKA
Ringmus	14-08-71	18-08-71	Haaren
Ringmus	15-11-70	27-11-71	Beek gem.Bergh (Gldl)
Groenling	31-08-68	18-10-69	PUTTE (Mechelen) BELGIE
Groenling	10-08-68	14-10-69	GEEL (Antw.) BELGIE
Groenling	21-08-71	16-10-71	HEVERLEE (Brab) BELGIE
Sijs	15-10-70	25-02-71	SCHOTEN (Antw.) BELGIE
Vink	19-10-69	25-10-69	SINAAIS (O.Vlaanderen) BELGIE
Keep	19-10-69	15-12-70	PLAINE d'OROLON (Pyrénées) FRANKRIJK

E I G E N R I N G M E L D I N G E N

De terugvangsten van door ons zelf geringde vogels is interessant om de gebondenheid aan de eigen omgeving na te kunnen gaan en vooral voor wat de trekvogels betreft het vermogen van de vogels om na een lange reis hun broedgebied op de meter nauwkeurig terug te kunnen vinden. Vooral omdat door ons steeds op dezelfde vangplaatsen wordt gewerkt, zijn de terugvangsten zo hoog, dat alleen die vangsten genoteerd worden, waarvan de ringdatum al langere tijd is verstreken.
Maar ook dan komen we ieder jaar tot een lange lijst "eigen ringmeldingen". In 1971 waren er dat ongeveer 175 stuks, verdeeld in 22 soorten.
Hieronder vermelden we alleen die terugmeldingen die langer dan ongeveer een jaar na ringdatum genoteerd werden.

Na één jaar werden teruggevangen: 2 winterkoninkjes, 2 zwarte mezen, 1 vlaamse gaai, 1 tuinfluiter, 3 grasmussen, 4 matkopmezen, 10 merels, 3 heggemussen, 13 koolmezen, 4 ringmussen, 3 tjiftjaffen, 3 pimpels, 1 vink en 1 rietgors.

De vogels die de ring reeds 2 jaren droegen waren:
1 kuifmees, 1 goudvink, 1 grasmus, 1 matkopmees, 15 merels, 1 heggemus, 2 koolmezen, 1 ringmus, 1 tjiftjaf, 1 pimpelmees, 1 vink en 1 zwartkop.

Na drie jaren werden teruggevangen:
1 spotvogel, 1 grasmus en 2 matkopmezen.

Tenslotte waren er nog vier terugvangsten van vogels die reeds vier jaar een ring droegen, te weten:
1 nachtegaal, 1 heggemus, 1 ringmus en 1 pimpelmees.